

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

Cap. 15. Circa Ecclesias, vel personas, queis decimæ sunt soluendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

Sectio II. Dubia De Precepto V. 163

g. 1. n. 29. Trull. l. 3. Decal. c. 3. dub. 11. m. 12. citans meum sapientissimum amicum Ferdinandum de Castro Palao 10. 2. tr. 10. d. vni pun. 5. n. 4. & 5. Gloss. cum Hostiensis ad cap. statum 2. de transact. Suar. citatus a Trullencho 10. 1. de Relig. tr. 2. l. 1. c. 1. n. 15.

Non sufficit, sed requiritur Papæ consensus. Quia nullus extra summum Presulem laicum a decimis eximere potest, nec decimæ imminere quantitatem. cap. Venerabilis, de confirmat. vili. & cap. A nobis, eodem tit. Bertrand. ibi, & Abbas. At compositio præfata est quadam exceptio: Ergo sine Papæ approbatione facta non valet. Ita Azor. p. 1. l. 7. c. 37. q. 5. Palao malè pro contraria sententia citatus. Leand. præc. 5. d. 7. quæstion. 35. Rebuf. ubi sup.

Valeat equidem compositio, ut laicus non soluat decimam integram, sed minorem, utpote vigesimam, trigessimam, &c. At non sufficit ad hoc sola Episcopi auctoritas, nisi Romani Pontificis consensus accedat. Nam cum decima ex toto, vel ex parte remittitur, ius commune relaxatur, quod præcipit integram decimam impertiri. Valeat item compositio, ut laicus non soluat decimam ex certis quæsiis fructibus, aut bonis, modo fiat Romani Præfatus auctoritate; siquidem hac etiam in parte ius commune remittitur. Scio tamen valere compositionem factam cum laicis auctoritate Episcopi super tempus, locum, & personas, quibus soluendæ sunt decimæ. Quia per huiusmodi compositionem ius commune non remittitur.

DVBIVM LX.

An possit valide fieri Transactio super Decimis?

252 *Status quæ-
simus.* Vidimus Dub. 56. Transactionem esse pactionem quandam de re dubia, aut lre incerta, aliquo dato vel retento. Quæsierim itaque an Transactio huiusmodi valide fiat? 253 *Non fit
valide.* Valide non fit. Quia decimæ spirituales dicuntur. cap. In summa 1. q. 1. c. Literas, de restitut. spoliat. ubi Gloss. & Abbas, referente Rebuffo de decim. q. 1. n. 38. At non potest fieri transactio super rebus spiritualibus, Sacris, aut Religiosis: Ergo nequit super decimis fieri. Minorem probo ex cap. super eo. 7. de transact. ubi dicitur: Tale damus responsum, quod transigi super re Sacra & Religiosa non potest. Etenim res Sacre ut possideantur, aliquo dato, vel retento, siue promisso speciem credimus habere simonie. Alias si gratis & amicablem se litigantes componant, Sacris Canonibus nequaquam decimus obuiare. Sic Glossa ad textum præfatum adiciens: Ex illo textu euidenter constat, quod de re Sacra, siue spirituali transactio interuenire non possit. Absolute ergo dicendum non posse valide transactionem de decimis fieri.

254 *Valde fit.* Valide certè fit. Quia perceptio fructuum decimarum res temporalis est, cum in rebus temporalibus consistat. Ita Rebuff. citat. Fagund. præc. 5. l. 3. c. 1. m. 10. Panormit. & Barbosa, quos refert, ac sequitur Leand. præc. 5. d. 7. q. 39.

255 *Distin-
dere
pro
nerep-
podeo.* Crediderim opus esse distinctione uti. Nam decimæ possunt dupliciter sumi, scilicet pro ipso iure accipiendi decimarum fructus, vel pro ipsa fructuum perceptione, qui decimarum nomine capiuntur. Si priori modo sumantur, haud potest super eis fieri transactio; ius enim est quid spirituale. Si vero secundo modo sumantur, rectè potest fieri transactio huiusmodi; perceptio namque fructuum Decimarum res est temporaria cum in rebus temporariis consistat.

CAPVT XV.

Circà Ecclesias, vel personas, quæ decimæ sunt soluendæ.

QVÆSTIO INCIDENS.

Num Decimæ debeant solui Parochis, qui opibus abundanti?

256 *Certa reco-
lo.* CERTVM est, ius percipiendi decimas ad solos Clericos pertinere. Quia ius hoc est spirituale, cuius laicus capax non est. Vnde ad earum perceptionem ex iure omnino Clericatus, seu solura requiritur. Certe nunc de iure communi solis Parochis soluendæ sunt decimæ. Quia cõpetit ex officio, ad populi decimas soluendis salutem spirituales attendere. Porro etiã Episcopis solui debent ex iure saltem in aliquibus casibus. Primus est, quãdo sũt Ecclesiæ Cathedrali debite; quia huius Ecclesiæ est Episcopus ac immediatè Parochus. c. Cũ contingat, de decim. Secundus, quãdo prædia, ex quibus soluendæ sunt decimæ sunt decimæ sita non sunt in alicuius determinata Parochia; tunc enim cõsenda sunt ea prædia ad Episcopum tanquã ad propriũ Parochũ attinere circa decimarum solutionem. c. Quoniam, de decim. Tercius quando Parochia in Diocesi distincte non sunt; tunc etenim Diocesis tota est Parochia Episcopi, vnde ipsi tanquam proprio Parocho decimæ debentur. c. Omnes Basilica 16 q. 7. n. 9. Quartus, quãdo consuetudo ferret, ut decimæ ad Episcopum spectarent. c. Dudũ de decim. Quintus denique, quãdo decimæ sunt Cathedrali Ecclesiæ donatæ aut alio modo debitæ; tunc Episcopus de iure cõmuni est in illis fundatus ex c. Dudum. licet inter fratres, hoc est Canonicos Ecclesiæ Cathedralis diuidi debeant. Certa hæc. Dubito verò, num Episcopo, aut Parocho, qui opibus abundat solui decimæ debeant?

257 *Solui non
debet.* Non debent. Quia olim leuitis, ac Sacerdotibus Deus decimas cõcessit; ideo quod eis non reliquerit in terra aliquã possessionis portionem. Num. 18. Deuter. 18. Ergo Episcopis, & Parochis, qui nunc diuitiis aliunde possessis abundant, non licebit decimas recipere, ac proinde nullus tenebitur ea illis soluere. Sic nonnulli, quos pressis nominibus memorat Abul. ad c. 23. Mar. q. 174. Horum sententiam Rebuff. de decim. q. 13. n. 6. innuit esse probabilem, dũ contrarium verius esse dicitur.

²⁵⁸ Solui videtur deberi. Quia decimæ nō sol-
Solui debet. vuntur Ecclesiæ personarum respectu, sed Dei
 intuitu, ac diuini ministerij causa, quod Paro-
 chi præstant. c. Decimæ 16. q. 1. At propter af-
 fluentes diuitias nullus potest suo iure spolia-
 ri, alioqui Regi prædiuiti, aut principi opulē-
 to non teneretur quis tributa impendere, nec
 debitor creditori copioso debita: quod plane
 est absurdum. Ita Rebus. & Abulen. *ubi sup. n.*
 14. Suar. 10. 1. de Relig. tr. 2. l. 1. c. 29. n. 5. Castro
 v. Decimæ Tutrecrēm. l. 4. sum. 2. p. c. 37. Filliuc.
 tr. 27. p. 2. cap. 9. nu. 20. Trull. l. 3. Decal. cap. 3.
 dub. 8. n. 6. Fagund. præc. 5. l. 3. c. 4. n. 1.

²⁵⁹ Existimo primam sententiam, Rebusi ve-
Auctoris indicium. nia defendi non posse, sciens damnatum fuisse
 errorem Pseudo-Apostolorum negantium
 decimas dandas esse Clericis, qui paupertatē
 Euangelicam nō profiterentur. Abnego ete-
 nim paupertatem Levitarum, aut Sa-
 cerdotum, fuisse præcipuam causam, propter
 quā eis decimæ à Deo adiicerentur, sed aliqua-
 lem solū. Præcipua enim causa fuit ministeriū
 diuinum: unde siue in Veteri Testamento Mi-
 nistri Sacri diuitiis affluerent, siue affluant in
 nouo, illis debebantur, & his decimæ procul-
 dubio debentur.

DVBIVM LXI.

*An valida sit Decimarum locatio si fiat ad
 sexennium, vel nonennium cum hac clau-
 sula: Ut triennio finito, noua, ac distincta
 locatio censatur?*

²⁶⁰ *Certa præ-*
 mitto. Certa præmittā. Clericis simplicibus nul-
 lumque Ecclesiasticum Beneficium ha-
 bentibus decimæ non debentur. Quia licet ex
 vi ordinum sint capaces, non tamen de facto
 proprium ius ad illas obtinent percipiendas,
 quovque aliquo Beneficio donentur. Palao
 10. 2. tr. 10. d. vni. pun. 10. n. 2. Religiosis non de-
 bent dari decimæ de iure communi. Quia de
 iure hoc solum Ecclesiis secularibus debentur
 cap. Cum in tua, de decim. cap. significauit, de
 Paroch. Religiosi enim obligati non sunt sui
 status ratione ad seruendum in spiritualibus
 populo. Filliuc. tr. 27. p. 1. n. 211. Debentur au-
 tem Religiosis decimæ, si debeant aliquod
 Parochiale Beneficium. Quia munus eis tunc
 adheret ministrandi spiritualia. Vel si priuile-
 gio donentur recipiendi ex aliquibus locis
 decimas. cap. Cum in tua, de decim. Filliuc. *ibid.*
 Laici nō possunt ius ad decimas habere. Quia
 sūt iuris spiritualis incapaces. c. Ad hac de de-
 cim. Suar. 10. 1. de Relig. l. 1. c. 29. Possunt tamē
 laici decimarum fructus percipere. Quia ha-
 bens proprium ius decimarū, potest laico si nō
 primarium ius, secundarium tamen tribuere
 hoc est, ius ad fructus percipiendos videlicet
 ex locatione, venditione, aut donatione. Fa-
 gund. præc. 5. l. 3. c. 2. n. 11. Possunt laici per lo-
 cationem ad breue tempus ius hoc secundariū
 acquirere fructus decimarum percipiendi.
 Quia quicumque Ecclesiasticum Beneficium
 possidens pro libito potest eius fructus ad bre-
 ue tempus seculari locare, eique facultatē ad
 illas exigendas impertire. cap. Vstra 1. de loca-
 tio, & conducto. Filliuc. *ubi sup.* Valida demum

locatio non erit, si ad quinquennium, vel qua-
 driennium fiat. Quia licet hoc breue tempus
 habeatur attento iure communi, quod est in-
 fra decennium, cap. vltim. Ne prelati. tamen
 attento nouiori iure, non est reputandū bre-
 ue tempus quinquennium, aut quadriennium.
 Nam ad triennium illud contraxit Paulus II.
 in Extran. Ambitiose, de reb. Eccl. non alienand.
 & omnem locationem, aut venditionem lon-
 gioris temporis irritauit. Suar. citat. Certa hæc
 apud omnes. Dubito autem, an saltem valida
 sit locatio decimarum, si fiat ad sexennium,
 cum hac clausula: Ut finito triennio, censetur
 noua, vel distincta locatio?

²⁶¹ Valida est. Quia et si locatio ab initio fiat
 ad plures annos, cum tamen verē distincta
 sint locationes per tēpora à iure permilla, nul-
 la locatio ex his est iuri contraria. Sic Bald. c. 1.
 §. si libe. lario, quib. mod. feud. amittat. & leg. 1. vo-
 luntar. C. de fidei commiss.

²⁶² Non est valida. Quia sic expresse colligitur
 ex textu in Authen. de non alienand. §. Quod Non est
 autem dictum est. v. Nec illud, collat. 2. vbi ha-
 betur, quod si res alienari prohibita, vel con-
 cedi ad longum tempus, ad nouem annos cō-
 cedatur, cū pacto de renouando ad alios nouē
 annos, aut cū expressa renouatione ad alios an-
 nos iure permisso: finita prima locatione tale
 machinamentum non teneat, nec ea locatio
 valeat ultra tempus à iure permillum. Ita
 Couar. l. 1. var. c. 16. n. 4. Vallasc. de iure
 phylic. q. 29. n. 25. Fagund. præc. 5. l. 3. c. 2. n. 11.
 Cinus, Alberic. Ancharran. Iason. Alexand. &
 alij apud Couar.

²⁶³ Hoc certum omnino. Ideo nullatenus ad-
 mittenda sunt conuentiones alia, quæ mani-
 feste in legis fraudem geruntur. Locatio
 itaque valida erit in triennio à iure per-
 misso, ad reliquum autem tempus omnino
 retractabitur, & infirma censetur. Sic Fa-
 gundez.

CAPVT XVI.

Circa Primitiarum solu-
tionem.

DVBIVM LXII.

*An præceptum soluendi Primitias pos-
 sit consuetudine abrogari?*

²⁶⁴ *Statu quo-
 diom.* Certum est, in lege noua latum fuisse præ-
 ceptum de soluendi Deo, primitiis, quid-
 quid sine fundamento repugnarint nonnulli
 quos pressis nominibus refert Abbas ad cap.
 Decimarum, de decim. Quia expresse habetur
 in cap. Decimas 16. q. 7. ibi: Oportet congruentius
 nos Decimas, & primitias, quas iure Sacerdotū
 esse sancimus, ab omni populo accipere, quas fi-
 deles, præcipiente Domino, offerunt. Quæ etiam
 autem nūm præceptum hoc possit consuetu-
 dine abrogari?

Non